

ECHO

Świdwina

W numerze:

- WOŚP zagrała w Świdwinie
- Czajkowski o Rybaku
- Benefis ks. bp. Suskiego
- Wybory w Uzbekistanie
- Święto Kazachstanu
- Młodzież zarybia Bukowiec
- Nowy dowódca 1. Skrzydła

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2017, nr 201/202

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

Z AMBASADOREM ALTAYEM ABIBULLAYEVEM O KONGRESIE

fol. Stanisław Błaszczyk

W trakcie bankietu wydanego z okazji Święta Niepodległości Kazachstanu prezes **Adam Marszałek** oraz prof. **Tadeusz Bodio** przedstawili Jego Ekszelencji **Altayowi Abibullayevowi**, ambasadorowi tego kraju w Polsce, propozycję udziału uczonych i biznesmenów kazachskich w IV Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. Kongres odbędzie się w Toruniu w dniach 17–19 maja 2017 roku. K.T.

NOWY SZERYF W ŚWIDWINIE PŁK STARZYŃSKI DOWÓDCĄ 1. SLT BURMISTRZ ZOSTAJE

W ostatnich dniach grudnia 2016 roku po 30 latach służby insp. **Robert Rzeźnik** pożegnał się z mundurem oraz sztandarem Powiatowej Policji w Świdwinie. Nowym komendantem jednostki został insp. **Piotr Krakowski**, który dotychczas pełnił tę funkcję w Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim. Aneta Sekalska-Cybul

W dniu 11 stycznia br. płk dypl. pil. **Ireneusz Starzyński** objął dowodzenie 1. Skrzydłem Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie. Ceremonia, w której uczestniczył zastępca dowódcy generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych gen. dyw. pil. **Jan Śliwka**, była jednocześnie pożegnaniem dotychczasowego dowódcy płk. dypl. inż. pil. **Rościława Stepaniuka**. E.W.

W niedzielę 22 stycznia br. odbyło się w Świdwinie referendum w sprawie odwołania urzędującego burmistrza **Jana Owsiaka** oraz Rady Miasta. Jego organizatorzy ponieśli ogromną klęskę, ponieważ do urn wyborczych poszły zaledwie 1963 osoby, podczas gdy wymagane minimum wynosiło 3281 głosujących. I.N.-B.

fol. Piotr Kotykc

fol. Robert Skowron

ŚWIĘTO KAZACHSTANU

Z okazji Dnia Niepodległości Kazachstanu JE **Altay Abibullayev**, ambasador tego państwa w Polsce, wydał uroczysty bankiet. Uczestniczyło w nim wielu wybitnych przedstawicieli świata nauki, kultury, sztuki i polityki. W powitalnym wystąpieniu Pan Ambasador zaprezentował osiągnięcia swego kraju. Podkreślił jednocześnie, że stosunki polsko-kazachstańskie są bardzo dobre. Przemówienie w imieniu władz Polski wygłosił wicemarszałek Senatu **Adam Bielan**, który wyraził swoje zadowolenie z dobrze układających się relacji między obu państwami i zadeklarował wolę dalszego ich umacniania.

Dyrektor **Elżbieta Bodio**, prof. **Tadeusz Bodio** oraz **Mirosław Hermaszewski**.

Ewa Kluczkowska, były ambasador RP w Kazachstanie **Jacek Kluczkowski** i radca Ambasady **Yerbol Dauletiyar**.

Wśród gości byli m.in.: dyrektor Gabinetu Politycznego Ministra Spraw Zagranicznych dr **Jan Parys** z **Małżonką**, z którymi rozmawiał radca Ambasady Kazachstanu **Denis Yessentayev**.

Mieczysław Łapanowski, **Zbigniew Świerczyński** i **Piotr Guzowski**.

Były premier **Waldemar Pawlak**, ambasador **Paweł Cieplak** oraz prezes Tines Capital Group **Tomasz Szuba**.

Janusz Piechociński z **Małżonką** oraz ambasador Uzbekistanu **Bakhrom Babaev** z żoną **Yulduz Babaevą**. K.T.

WYDAWNICTWO ZACIEŚNIA WSPÓŁPRACĘ Z WAT

W ostatnim czasie nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazały się dwie bardzo interesujące publikacje zatytułowane *Obronność państwa. Strategie oraz systemy bezpieczeństwa i obronności* oraz *Obronność państwa. Uwarunkowania oraz organizacja bezpieczeństwa i obronności* pod redakcją naukową prof. **Zenona Trejnisa** i dr. **Mirosława Marciniaka**.

Wśród autorów znalazło się kilkudziesięciu profesorów reprezentujących głównie Wojskową Akademię Techniczną, Akademię Sztuki Wojennej oraz Uniwersytet Warszawski.

Z.E.

W trakcie spotkania prezesa Marszałek Publishing Group dr. **Adama Marszałka** z dziekanem Wydziału Logistyki WAT prof. **Julianem Majem** nakreślono kierunki dalszej współpracy. W rozmowie uczestniczyli również prof. **Zenon Trejnis** oraz dr **Mirosław Marciniak**.

Fot. Zdzisław Ewertowski

ZMIANA DOWÓDCY 1. SKRZYDŁA NOWOROCZNE SPOTKANIE

Płk dypl. pil. **Ireneusz Starzyński** objął dowodzenie 1. Skrzydłem Lotnictwa Taktycznego. Ceremonia przekazania obowiązków dowódcy odbyła się 11 stycznia br. w Świdwinie.

Punktualnie o godz. 12.00, zastępca dowódcy generalnego RSZ gen. dyw. pil. **Jan Śliwka** przyjął meldunek od dowódcy uroczystości ppłk. **Bernarda Wolujewicza** o gotowości do uroczystego przekazania obowiązków na stanowisku dowódcy 1. SLT. W obecności kadry i pracowników wojska, dowództwa Skrzydła oraz licznie zgromadzonych gości zdający obowiązki dowódcy płk dypl. inż. pil. **Rościślaw Stepaniuk** przekazał sztandar dowództwa 1. SLT obejmującemu obowiązki płk. dypl. pil. **Ireneuszowi Starzyńskiemu**.

Uroczystość uświetnił udział pocztów sztandarowych wszystkich jednostek Skrzydła: 21., 22. i 23. Bazy Lotnictwa Taktycznego i 12. Bazy Bezałogowych Statków Powietrznych oraz Orkiestra Wojskowa z Koszalina. Podczas ceremonii gen. Jan Śliwka podziękował płk. Stepa-

niukowi za całokształt pracy i wysiłek, jaki włożył w realizację zadań. Jednocześnie życzył nowemu dowódcy wielu sukcesów i wytrwałości w sztuce podejmowania trudnych i odpowiedzialnych decyzji. Oficjalne uroczystości zakończyło odegranie przez Orkiestrę Wojskową *Pieśni Reprezentacyjnej Wojska Polskiego*.

Paweł Krawczak
Zdjęcia: Robert Skowron

Płk dypl. pil. **Ireneusz Starzyński**, ur. w 1970 roku, ukończył Liceum Lotnicze w Dęblinie (1998) oraz Wyższą Szkołę Oficerską Wojsk Lotniczych (1992). Jest absolwentem Akademii

Obrony Narodowej (2002) oraz studiów podyplomowych w AON (2004 i 2008). Służył w 40 PLM-B, 39. Eskadrze w Świdwinie, a od 2006 roku był dowódcą 8. ELT. W 2008 roku został dowódcą 21. BL. W latach 2015–2016 studiował w Akademii Wojennej Sił Powietrznych w Maxwell w USA. Jest pilotem klasy mistrzowskiej z nalotem ponad dwóch tysięcy godzin. Ma żonę **Izabellę** i dwóch synów **Karola** i **Konrada**.

W styczniu 2017 roku w Szkole Podstawowej nr 2 w Świdwinie odbyło się noworoczne spotkanie dzieci, rodziców i przyjaciół szkoły. Wśród zaproszonych gości znaleźli się również emerytowani nauczyciele i byli pracownicy placówki. W radosnym nastroju wszyscy śpiewali kolędy, a klasy IIb i Vb pod kierownictwem **Magdaleny Bąk** i **Anny Drozd-Mareckiej** wystawiły przedstawienie *Podróż do Betlejem*.

A.W.

foto: Adam Dzik

SUKCESY ŚWIDWIŃSKICH TANCERZY

W ostatnim czasie odbył się turniej „O Puchar Szczecina” – bardzo prestiżowe wydarzenie w dziedzinie tańca, co potwierdza choćby międzynarodowa obsada komisji sędziowskiej (Niemcy, Czechy). Tancerze ze świdwińskiego Studia Tańca „Iskra” po raz kolejny nie zawiedli swoich kibiców, w wielu kategoriach plasując się w czołówce. Pierwsze miejsca zajęli: **Maksymilian Dudkowski** i **Aleksandra Badnar** (kat. 8–9 G), **Staś Musiałowski** i **Julia Ambroziak** (kat. 8–9 H), **Franek Musiałowski** i **Ali-cja Banaś** (kat. do 7 lat H), **Piotr Kozyra** i **Patrycja Makarewicz** (kat. 8–9 H) oraz **Wiktor Jarząbek** i **Michalina Dojcz** (kat. 8–9 H). Wszystkim zwycięzcom serdecznie gratulujemy.

G.Sz.

KONFERENCJA W TASZKIENCIE NOWY REDAKTOR NACZELNY KIE

W Taszkencie, stolicy Uzbekistanu, w przeddzień wyborów prezydenckich odbyła się wielka konferencja naukowa poświęcona zmianom w konstytucji oraz prawu wyborczemu. Jednym z głównych referentów był współpracujący z Wydawnictwem Adam Marszałek wybitny uczonec prof. **Akmal Saidov**.

Polskę reprezentowali: prezes dr **Adam Marszałek**, dr **Jerzy Szukalski** oraz **Witold Błoński**. Na fotografii uwieczniono także dyrektora naczelnego koncernu wydawniczego SHARQ **Atabeka Guliamova** oraz prorektora Instytutu Finansów prof. **Khujayora Shennayeva**.

Wraz z nowym rokiem w wielu czasopismach publikowanych przez Wydawnictwo Adam Marszałek rozpoczęło się kompletowanie składów nowych rad naukowych i zespołów redakcyjnych. Wśród nich jest „Kultura i Edukacja” – prestiżowy kwartalnik o ponad 20-letniej historii. 19 stycznia br. prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** wręczył powołanie na stanowisko redaktora naczelnego tego czasopisma wybitnemu uczonemu prof. **Mirosławowi Sobeckiemu**, dziekanowi Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku, członkowi Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Świadcami tej uroczystej chwili byli **Arleta Hrehorowicz** i **Paweł Jaroniak**, sekretarze kwartalnika.

XVI MEMORIAŁ IM. STEFANA MOSKALEWICZA

W Hali Widowiskowo-Sportowej przy placu Jana Pawła II 5 w Świdwinie odbył się XVI Memoriał im. Stefana Moskalewicza. To wielkie piłkarskie spotkanie wymyślił na cześć swojego ojca **Olgierd Moskalewicz** wraz z kolegą **Grzegorzem Nicińskim**, gdy grali jeszcze w Wiśle Kraków. Klasyfikacja końcowa turnieju była następująca: pierwsze miejsce zdobyła Pogoń Szczecin I, drugie – e-Mega Sport Szczecin, trzecie – Ex-portowcy Szczecin. Na zakończenie uczestnicy i zaproszeni goście spotkali się na uroczystej kolacji w Internacie Zespołu Szkół Rolniczych w Świdwinie, gdzie odbyła się licytacja sportowych pamiątek i gadżetów przekazanych przez zawodników reprezentacji Polski, piłkarzy oraz innych znanych polskich sportowców. Zlicytowano m.in.: koszulki klubowe Robaka, Murawskiego, Peszki, Grosickiego, Frankowskiego, Rogalskiego, Góralskiego, Jodłowca, Mili, piłkę z autografami piłkarzy kadry narodowej Polski czy piłkę Bayernu Monachium z autografem Roberta Lewandowskiego. Uzyskane środki finansowe trafią do Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Domu Dziecka w Świdwinie, Szkolnego Ośrodka Wychowawczego w Rzepczynie i wielu innych ośrodków.

Andrzej Schneider

W trakcie spotkania, które odbyło się w siedzibie Wydawnictwa, prof. Sobecki zaprezentował swoją wizję funkcjonowania czasopisma, którą zamierza realizować w ścisłej współpracy z naszą oficyną. Powołanie na nową kadencję otrzymała również m.in. dotychczasowa sekretarz „Kultury i Edukacji” **Arleta Hrehorowicz**.

P.J.

PUBLIKACJA O TORUŃSKIM ŻUŻLU

W siedzibie Wydawnictwa Adam Marszałek spotkali się **Zbigniew Grochowski** – autor znakomitej serii ujmowania historii miast w testach, **Jacek Gajewski** – wiceprezes Klubu Sportowego Get Well Toruń, **Kuba Michalski** – specjalista ds. marketingu KS Toruń, **Andrzej Kowalski** – twórca strony internetowej www.speedway.hg.pl oraz **Szymon Gumienik** – redaktor Wydawnictwa. Głównym tematem rozmów była przygotowywana przez Zbigniewa Grochowskiego książka o historii toruńskiego speedwaya. Omówiono zarówno jej warstwę merytoryczną, treściową, jak i graficzną oraz konstrukcyjną. Ustalono także harmonogram prac, których zakończenie planowane jest na połowę 2017 roku.

Sz.G.

BENEFIS KSIĘDZA BISKUPA SUSKIEGO

W wypełnionej po brzegi Sali Złotej Dworu Artusa odbył się zorganizowany z inicjatywy władz województwa kujawsko-pomorskiego benefis księdza biskupa **Andrzeja Wojciecha Suskiego**, ordynariusza diecezji toruńskiej. Sylwetkę i dokonania bohatera wieczoru prezen-

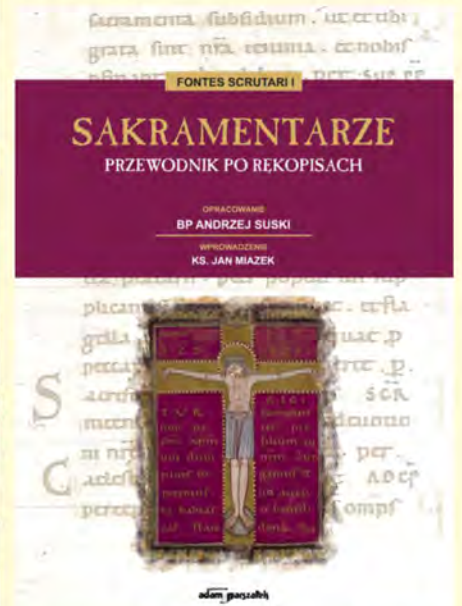
wali jego przyjaciele, współpracownicy, uczeni i samorządowcy.

Podczas uroczystości prezes **Adam Marszałek** wręczył Księdzu Biskupowi liczące ponad 1000 stron dzieło zatytułowane *Sakramentarze. Przewodnik po rękopisach*. Dziękując za wydanie tej unikatowej książki, biskup Suski zaznaczył, że było ono możliwe dzięki współpracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, władz miasta Torunia i Wydawnictwa Adam Mar-

szalek. Podkreślił też bardzo wysoki poziom edytorski swego dzieła.

Reprezentujące Departament Promocji Urzędu Marszałkowskiego dyrektor **Edyta Maciej-Morzuch** oraz **Izabela Berent** na pamiątkowej fotografii ze **Zbigniewem Wodeckim**, gwiazdą benefisu Księdza Biskupa. H.M.

bp. Andrzej Suski, *Sakramentarze. Przewodnik po rękopisach*, Toruń 2016

AWANS PREZESA PAWŁA GASZTOLDA ZŁOTO DLA ROZTAŃCZONEJ „ISKRY”

Podczas spotkania zachodniopomorskich władz Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Nowogardzie 15 grudnia 2016 roku **Paweł Gasztold**, prezes Stowarzyszenia Diabetyków Powiatu Świdwińskiego „Nasze Zdrowie”, został wybrany na wiceprezesa Zarządu PSD Województwa Zachodniopomorskiego. Dzięki staraniom świdwińskiego Stowarzyszenia i Pawła Gasztolda (jednego z jego założycieli) od 2006 roku na terenie Parku Wodnego „Relax” prowadzone są systematyczne badania przesiewowe w kierunku cukrzycy oraz „białe soboty” i „Szkoła Cukrzycy”. Świdwińska organizacja zaangażowała się także w Grand Prix Województwa Zachodniopomorskiego w Nordic Walking, które odbyło się w Świdwinie w maju 2016 roku. W planach na kwiecień tego roku jest też akcja „Mapa życia”, czyli poszukiwania dawców szpiku kostnego, w październiku natomiast dwudniowe podsumowanie sezonu nordic walking. Redakcja „Echa Świdwina” życzy kolejnych sukcesów. E.W.

Studio Tańca „Iskra” w ostatnim czasie rywalizowało w Mikołajkowym Festiwalu Tańca w Białogardzie. Świdwińscy tancerze jak zwykle zaprezentowali się na wysokim poziomie. Złote medale zdobyły pary: **Artur Krocak** i **Julia Adamczyk** oraz **Maciej Rygiel** i **Maja Adametz**, a także Zespół Zumba. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy. G.Sz.

PREZES OBSERWATOREM W UZBEKISTANIE

W dniu 4 grudnia 2016 roku odbyły się wybory prezydenta Republiki Uzbekistanu. W grupie kilkudziesięciu obserwatorów z różnych państw świata znalazł się również prezes dr **Adam Marszałek**. W jego opinii wybory były dobrze zorganizowane, a startujący w nich czterej kandydaci mieli równe szanse dostępu do mediów.

J.Sz.

KOLEĐOWANIE NA LEŚNEJ POLANIE

W naszym życiu bywają chwile lepsze i gorsze. Ważne jest, aby nawet w trudnych czasach spotykać się, rozmawiać ze sobą, a czasami wspierać się nawzajem. Wieczory kolęd organizowane przez **Mirosławę Gajek** doskonale tę rolę spełniają.

Tradycyjnie w wieczór Trzech Króli Mirosława Gajek zaprosiła swych Przyjaciół na wspólne śpiewanie kolęd. Gośćmi w tym roku byli: **Krystyna i Michał Zalescy, Halina i Adam Marszałkowie, Danuta i Jerzy Bańkowsy, Barbara i Stanisław Filipiakowie, Danuta Frąckiewicz, Anna i Łukasz Jarmoszewiczowie, Jacek Beszczyński, Grażyna i Jan Kaczmankowie, Mariola i Mirosław Lenkiewiczowie, Jagoda i Jerzy Łukaszewiczowie, Dagmara i Cezary Bujnowscy, Joanna i Stanisław Marchlewscy, Jolanta i Sławomir Molusowie, Elżbieta i Andrzej Soralowie, Grażyna i Leszek Warmbierowie, Grażyna i Dariusz Weyna, Wiesława Królikowska, ks. Marek Rumiński, Karolina Śmieszek, Marysia Rodziewicz.**

Wysoki poziom muzycznej części spotkania jak zawsze gwarantował udział znakomitego muzyka, prezentera i autora tekstów **Jacka Beszczyńskiego**, którego w 2017 roku wspierali: **Joanna Czajkowska-Zoń, Krzysztof „Kwiatek” Kwiatkowski, Piotr Klimek, Tomasz Gumowski, Leszek Miliński.** Dodatkową atrakcją był występ grupy muzyków jazzowych z Bydgoszczy w składzie: **Józef Elias, Jacek Rodziewicz, Piotr Olszewski i Grzegorz Nadolny.** Klimat spotkania był wspaniały, gospodni cudowna, muzyka urokliwa, a goście szczęśliwi i w doskonałych humorach.

H.M.

PAN TADEUSZ

Tadeusz Małecki urodził się w Siedlcach 11 lutego 1931 roku. W latach 1936–1948 mieszkał we Włodawie nad Bugiem, a następnie studiował w Poznaniu. W 1954 roku rozpoczął pracę w Technikum Mechanizacji Rolnictwa w Świdwinie w charakterze nauczyciela wychowania fizycznego. To w tej szkole poznał swoją przyszłą żonę Jadwigę, z którą stworzyli wzorowe, kochające się małżeństwo.

Pan Tadeusz Małecki
jako Honorowy Członek PTTK, 2003

W czasie wieloletniej pracy w Technikum był nauczycielem, trenerem, ale przede wszystkim wychowawcą wielu pokoleń mieszkańców Świdwina i okolic. O ogromie wykonanej przez Tadeusza Małeckiego pracy w TMR świadczą usportowienie powierzonej jego opiece młodzieży, zdobywane przez nią medale, nagrody i dyplomy w najróżniejszych dyscyplinach sportu na przestrzeni wielu lat.

Jego pasją zawsze była turystyka. W tej dziedzinie już za życia stał się prawdziwą legendą. Swoim zapałem i ogromnym zaangażowaniem zarażał do niej kolejne pokolenia. W 1954 roku założył Sekcję Turystyczną w szkole i był jej opiekunem do roku 2001. Tadeusz Małecki był instytucją wyjątkową, człowiekiem otwartym na potrzeby innych (szczególnie młodzieży), nauczycielem kochającym swój zawód, wychowawcą obdarzonym charyzmą, społecznikiem działającym z pasją i oddaniem na różnych niwach, turystą i przewodnikiem wrażliwym na piękno natury i czule wsłuchanym w echa historii narodu – tej najdalszej i najbliższej, spotykanej w pamiętkach na niezliczonych trasach turystycznych wędrówek.

Był założycielem i wieloletnim prezesem Świdwińskiego Oddziału PTTK, organizatorem i kierownikiem obozów wędrownych: pieszych, rowerowych, narciarskich, kajakowych. Przeprowadził ponad sto obozów, w których uczestniczyło tysiące dzieci i młodzieży. Umiłował sobie piękno kraju ojczystego, ale wielu świdwiniaków z nim również liczne kraje Europy. Był twórcą i popularyzatorem regionalnej odznaki krajoznawczej „Miłośnik Ziemi Świdwińskiej”.

Odnznaczony i wyróżniony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem „Za Zasługi dla ZHP”, złotą odznaką PTTK „Zasłużony w Pracy Wśród Młodzieży”, medalem „Zasłużony w Rozwoju Ziemi Świdwińskiej”, złotą odznaką „Zasłużony Działacz Turystyki”, odznaką „Za Zasługi dla Turystyki”. Otrzymał także medal i tytuł „Nauczyciel Kraju Ojczystego”, inne medale jubileuszowe oraz honorowe członkostwo PTTK – najwyższe wyróżnienie tej organizacji.

Był działaczem społecznym i związkowym, radnym miasta Świdwin, działał w ZHP, ZNP, a później w „Solidarności”. Był jednym z inicjatorów budowy pomnika ks. J. Popiełuszki. W mrocznych czasach stanu wojennego działał w opozycji demokratycznej.

Pan Tadeusz był człowiekiem ciepłym i serdecznym, o wielkiej życzliwości dla ludzi, który wspaniale zaznaczył swoją obecność w świdwińskiej oświacie, polskiej turystyce na ziemi koszalińskiej i w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym.

W naszej pamięci pozostanie wzorem przewodnika nie tylko po szlakach turystycznych, ale i po zawiłych ścieżkach codziennego życia. W swoim postępowaniu kierował się bowiem zawsze prostymi zasadami: uczciwością, pracowitością i sumiennością.

Żegnamy Kolegę Tadeusza tradycyjnymi słowami: „Odszedł na wieczną wędrówkę”. Spoczywaj w pokoju.

Wiesław Wieczorek

MIKOŁAJKI W DWÓJCE

Tradycyjnie w grudniu w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Świdwinie odbyła się impreza pn. „I Ty możesz zostać św. Mikołajem”. Jej 15 edycja przebiegła pod hasłem „Idźcie Mikołaj!” i jak zwykle przyciągnęła wielu rodziców, dziadków, przyjaciół Szkoły i dzieci.

Zaproszeni goście mogli obejrzeć wypełniony śpiewem i tańcem występ artystyczny w wykonaniu uczniów klas III. Na uwagę zasługiwał wystrój sceny przygotowany przez **Jolantę Soboniak** oraz piękne kostiumy młodych aktorów. Dużą atrakcją był także św. Mikołaj, z którym wszystkie maluchy chciały zrobić sobie zdjęcie. Nie mniej zachwyty budziły dwie Śnieżynki i orszak towarzyszący Mikołajowi. Imprezę poprowadzili **Anna Łubniewicz** i **Robert Chaiński**, a koordynatorem działań była w tym roku **Mariola Odyniec**. Przygotowany wspólnym wysiłkiem kiermasz świąteczny zachęcał do nabywania ręcznie zrobionych kartek bożonarodzeniowych, stroików, sianka oraz wielu ozdób i świątecznych pierniczek. Wszystkim organizatorom i uczestnikom serdecznie dziękujemy za wspólnie spędzony czas.

Wiesław Wieczorek

KOLEJNE ROZMOWY O KONGRESIE

W czasie spotkania poświęconego biznesowym panelom IV Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, w którym uczestniczyli kierownik naukowy wydarzenia prof. dr hab. **Joanna Marszałek-Kawa**, odpowiedzialny za ofertę dla przedsiębiorców dr **Patryk Wawrzyński** i dr hab. **Piotr Zariczny** z Zespołu Promocji Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, zostały ustalone jego kolejne szczegóły. Organizatorzy będą kontynuować starania na rzecz wzbogacenia oferty najważniejszego w Europie Środkowej spotkania badaczy problematyki azjatyckiej, aby zwiększyć liczbę uczestniczących w nim przedsiębiorców, inwestorów i menadżerów.

K.T.

WĘGIERSKIE SMAKI W TORUNIU

Pod koniec 2016 roku na toruńskiej Starówce, przy ulicy Mostowej, rozpoczęła działalność restauracja „Eger”. W elegancko wystylizowanych wnętrzach jej właściciele **Olga** i **Przemysław Szczerbiccy** oferują swoim klientom bogaty zestaw węgierskich potraw. Na ich degustację zaprosił panie **Halinę Marszałek** i **Jadwigę Lamparską** znany toruński biznesmen **Kazimierz Walczak**. Informacji o planach funkcjonowania nowej restauracji udzieliła Olga Szczerbicka. K.G.

W TWIERDZY CHANÓW

Wielkie wrażenie wywarła na prezesie **Adamie Marszałku** wizyta w znajdującej się na liście Unesco Ichan Kali, będącej wewnętrznym miastem w Chiwie. Miasto to leżało w miejscu rozgałęzienia odnog jedwabnego szlaku i miało strategiczne znaczenie.

W zwiedzaniu twierdzy towarzyszył Panu Prezesowi dyrektor generalny koncernu wydawniczego Sharq **Atabek Gulyamov**. J.Sz.

MŁODZI AKTYWNI

Program „Lider Zachodniopomorski” działa pod honorowym patronatem marszałka **Olgerda Geblewicza** i umożliwia młodym ludziom rozwijanie kompetencji leaderskich poprzez realizację działań społecznych. W tej edycji trzy wybrane działania zostaną wsparte minigrantami, a wszystkie zrealizowane projekty zostaną przedstawione podczas Europejskiego Tygodnia Młodzieży, który odbędzie się w maju 2017 roku. Do V edycji zaproszone są osoby z całego regionu, które ukończyły 17 lat i mają już doświadczenie w jakiejś dziedzinie działalności społecznej. Na spotkaniu 23 stycznia młodzież przedstawi swoje oczekiwania i przedyskutuje pomysły, w lutym odbędzie się kilkudniowe szkolenie, a do maja – przy wsparciu merytorycznym pracowników Sekretariatu ds. Młodzieży – uczestnicy będą realizowali działania w ramach miniprojektów. G.Sz.

PRZEDSTAWIENIE JASEŁKOWE

W Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Świdwinie 22 grudnia 2016 roku wystawiono niezwykle i barwne jasełka *Podróż do Betlejem*. Inscenizację przygotowały klasy 2b i 5b pod kierownictwem artystycznym **Magdaleny Bąk** i **Anny Drozd-Mareckiej**. Dekorację i elementy scenografii wykonała **Jolanta Soboniak**. W przygotowaniu oprawy przedstawienia oraz przy dopracowaniu tekstów i strojów pomagali także rodzice i dziadkowie małych aktorów. Za włożony trud i poświęcony czas wszystkim serdecznie dziękujemy. W.W.

PROFESOR LESZCZYŃSKA Z NAGRODĄ MOJSIEWICZA

Na posiedzeniu Kapituły V edycji Ogólnopolskiego Konkursu im. Profesora Czesława Mojsiewicza na najlepszą książkę o tematyce politologicznej, które odbyło się na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zebrali się jej członkowie: **Emilia Mojsiewicz** – honorowa przewodnicząca, prof. dr hab. **Andrzej Stelmach**, dziekan WNPiD – przewodniczący, prof. dr hab. **Roman Bäcker** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. **Andrzej Chodubski** (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. **Jan Iwanek** (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. **Edward Olszewski** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie), prof. dr hab. **Teresa Łoś-Nowak** (Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. **Alicja Stępień-Kuczyńska** (Uniwersytet Łódzki), prof. dr hab. **Arkadiusz Żukowski** (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), dr **Natasza Lubik-Reczek** – sekretarz. Po dokonaniu oceny merytorycznej zgłoszonych publikacji Kapituła Konkursu przyznała I nagrodę pani **Krystynie Leszczyńskiej** za pracę pt. *Senat Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1989–2011* (Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej). Ponadto wyróżniono dwie prace: pana **Marka Rewizorskiego** – *Agora interesów. G20 i wylanianie się globalnego zarządzania* (Wydawnictwo Difin) oraz pana **Rafała Czachora** – *Postradzieckie reżimy polityczne w perspektywie neopatrymonialnej* (Wydawnictwo Fundacji Instytutu Polsko-Rosyjskiego). Nagroda i wyróżnienia zostaną wręczone podczas corocznej konferencji organizowanej przez WNPiD UAM w Słubicach w dniach 2–3 lutego 2017 roku. Natasza Lubik-Reczek

MŁODZIEŻ ZARYBIA BUKOWIEC JUBILEUSZ PROFESORA TOMASZEWSKIEGO

Za zebrane przez siebie środki adepci Świdwińskiej Szkołki Ekologiczno-Wędkarskiej zakupili 19 sztuk karpia, którymi – po oznaczeniu – zarybili jezioro Bukowiec. Nadali im też imiona: Monika, Józio, Kasia, Mateusz, Filip, Zbyszek, Kuba, Karolina, Adaś, Bartek, Maciek, Martyna, Pola, Marcin, Kondzio, Kajtek, Julia i Kacper. W wydarzeniu

tym uczestniczyli **Józef Wróblewski** z „Wiadomości Wędkarskich” oraz **Monika Gańcza** – pełnomocnik Okręgu PZW w Koszalinie. Na zakończenie spotkania Józef Wróblewski wręczył młodzieży książkę swego autorstwa pt. *Nowoczesne wędkarstwo spławikowe*.
Piotr Klimczak

MEDAL DLA PROFESORA SUDZIŃSKIEGO

W trakcie uroczystej sesji Rady Miasta Torunia odbyło się wręczenie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Torunia prof. **Janowi Hanaszowi** – bohaterowi toruńskiej opozycji solidarnościowej. Związany z naszym wydawnictwem wybitny historyk prof. **Ryszard Sudziński** został wyróżniony Medalem „Za zasługi dla Miasta Torunia”.

foto. Adam Kraina

Wyróżnieni profesorowie w towarzystwie toruńskich radnych: **Wojciecha Klabuna, Michała Jakubaszka, Łukasza Walkusza, Sylwii Kowalskiej** oraz **Macieja Cichowicza**.

Uczestnikami uroczystości byli m.in.: wicewojewoda **Józef Ramlau**, poseł **Jan Krzysztof Ardanowski**, prezydent **Michał Zaleski**, ks. biskup **Andrzej Suski**, marszałek **Piotr Calbecki**, konsul honorowy Mołdawii **Jan Mrozowski**, konsul honorowy Litwy **Jerzy Bańkowski**, konserwator miejski zabytków **Mirosława Romaniszyn** oraz prezes **Adam Marszałek**.
I.N.-B.

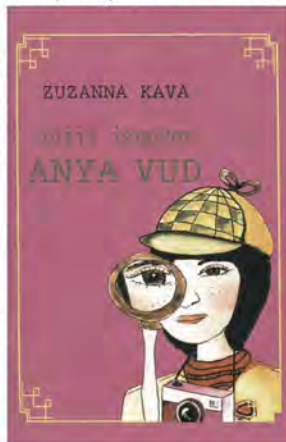

7 grudnia 2016 roku w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie odbyła się konferencja „Społeczeństwo, gospodarka, Siły Zbrojne – wyzwania dla zarządzania i dowodzenia w dobie współczesnych zagrożeń”. Uczestniczyło w niej kilkudziesięciu naukowców z różnych ośrodków, m.in: Warszawy, Torunia, Wrocławia, Łodzi, Dębina, Olsztyna i Białegostoku. Pierwsza sesja konferencji, której moderatorem był prof. dr hab. **Waldemar Kaczmarek**, była poświęcona prof. dr hab. **Adamowi Tomaszewskiemu**. W trakcie jej trwania prezes dr **Adam Marszałek** wraz z prof. dr hab. **Tomaszem Majewskim**, dr hab. **Marzeną Piotrowską-Trybull** i prof. dr hab. **Stanisławem Sirko**, redaktorami książki pamiątkowej zatytułowanej *Współczesne wyzwania dowodzenia i zarządzania*, wręczyli jej egzemplarze Panu Profesorowi oraz autorom artykułów.
Z.E.

ANIA WOOD W UZBEKISTANIE

W grudniu 2016 roku w Uzbekistanie ukazała się minipowieść **Zuzanny Kawy** zatytułowana *Jajji izquvar Anya Vud (Ania Wood na tropie)*. Jest to kolejne – po angielskim, rosyjskim, francuskim, chińskim i azerskojęzycznym – wydanie obcojęzyczne tej książki dla młodzieży. Jej wydawcą jest działające w Taszkencie prestiżowe wydawnictwo „SHARQ”, które ma w swoich planach dwie kolejne części przygód młodej detektyw: *Ania Wood i tajemnica farmy* oraz *Ania Wood i strachy w muzeum*. Jak wynika z informacji przekazanych przez dyrektora Wydawnictwa Adam Marszałek **Iwonę Nadolską-Bartosia**k, w przygotowaniu znajduje się także czwarta książka z cyklu zatytułowana *Ania Wood i zagadka prezentu urodzinowego*, której edycją zainteresowane jest również uzbeckie wydawnictwo z Samarkandy. Sz.G.

KOLIA KATARZYNY ŻAK DLA PANI PREZES

W CKK Jordanki odbył się VII Marszałkowski Bal Dobroczynny. Przy stoliku prezydenckim zasiedli: **Krystyna i Michał Zalescy**, **Krystyna Fiderewicz**, **Danuta i Jerzy Bańkowsy**, **Jolanta i Andrzej Radziwiński**, **Jadwiga i Jerzy Łukaszewiczowie**, **Mirosława Gajek** oraz **Halina i Adam Marszałkowie**.

Atrakcją Balu była licytacja, z której dochód zostanie przekazany podopiecznym Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie, Domu Pomocy Społecznej w Świeciu, Fundacji „Światło” w Toruniu, Kuchni Św. Brata Alberta w Bydgoszczy oraz Specjalnego Ośrodka Wychowawczego we Włocławku. Jednym z najatrakcyjniejszych przedmiotów była kolia Katarzyny Żak, którą wylicytowała prezes Europejskiego Centrum Edukacyjnego **Halina Marszałek**. Pani prezes podziękowania za licytację złożyły siostry opiekujące się potrzebującymi, **Krystyna i Michał Zalescy**, prowadzący licytację **Rafał Rykowski**. Stałymi uczestnikami balu są prezes **Jarosław Józefowicz** oraz profesor **Marek Jackowski**, którzy gościli przybyłego z Chicago **Wiesława Żółtowskiego**. Urodę zlicytowanej kolii podziwiła gospodyni Balu **Dagna Calbecka**.
I.-N.B.

ZUZIA U LENKIEWICZÓW TENISIŚCI GRALI DLA ORKIESTRY DZIEŃ BABCI I DZIADKA

Jedną z największych fanek twórczości **Zuzanny Kawy** jest Pani **Mariola Lenkiewicz**, która w należącej do jej rodziny kawiarni na Wielkich Garbarach ugościła Zuzannę gorącą czekoladą i faworkami.
D.K.

W leżącej w pobliżu Szczecina Stępnicy odbył się otwarty turniej tenisa stołowego z okazji 25. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Wzięli w nim udział zawodnicy ze Szczecina, Stępnicy, Świdwina, z Goleniowa, Międzyzdrojów, Chojnej, Reska, Wierzbicina. W kategorii amatorów dwa pierwsze miejsca zajęli świdwinianie – **K. Pyra** i **D. Zelek**. Wśród seniorów **A. Kucharzyk** ze Świdwina zajął II miejsce, podobnie jak **D. Gąsiorowski** w kategorii 40+. Natomiast w kategorii open świdwiniainin **D. Szczerba** zajął III miejsce.

Z okazji Dnia Babci i Dziadka uczniowie klasy drugiej szkoły „Edukacja” w Toruniu wystawiły spektakl przygotowany przez wychowawczynię **Izabelę Droszcz**.

Nam szczególnie spodobał się dynamiczny występ **Marianny**.
G.Sz.

RADA PREZYDENCKA W PAŁACU ROMANTYCZNYM

Właściciel Pałacu Romantycznego **Rafał Predenkiewicz** był gospodarzem posiedzenia Rady Prezydenckiej. Prezydent Torunia **Michał Zaleski** oraz skarbnik miasta zaprezentowali budżet Torunia na 2017 rok. Na fotografii uwieczniliśmy: **Rafała Predenkiewicza**, przewodniczącą Rady prof. **Jadwigę Łukaszewicz**, prezydenta **Michała Zaleskiego**, **Jerzego Bańkowskiego**, prof. **Krzysztofa Mikulskiego**, **Kazimierza Bryndala** oraz przepytujących Panią Skarbnik **Stanisława Rakowicza** i wiceprezydenta **Zbigniewa Fiderewicza**. Spotkanie zakończyło wspólne śpiewanie kolęd.

K.M.

SPOTKANIE W TORUŃSKIEJ CIŻEMCE

W mieszczącej się na toruńskiej Starówce restauracji „Ciżemka” na zaproszenie prezes KS Get Well Toruń **Ilony Termińskiej** spotkała się grupa sympatyków i sponsorów naszych żużlowców. Pani Prezes oraz wiceprezes i menedżer drużyny **Jacek Gajewski** z optymizmem wypowiedzieli się o czekającym nas sezonie 2017. Na fotografii upamiętniliśmy: **Magdalenę Tymoszuks**, **Jacka Gajewskiego**, **Magdalenę Wiszniowską**, **Mariusza Wilczyńskiego**, **Roberta Kwiatkowskiego**, **Jerzego Polaszka**, **Ilonę Termińską** oraz **Jacka Leczkowskiego**.

D.K.

Z PROFESOREM SAIDOWEM O KONSTYTUCJACH

W trakcie pobytu w Taszkencie dr **Adam Marszałek** spotkał się z dyrektorem Narodowego Centrum Praw Człowieka Uzbekistanu prof. **Akmalem Saidovem**. Tematem rozmowy, w której wzięli również udział dyrektor **Atabek Guliamov** oraz profesor **Khujayor Shennayev** był projekt wydania w Polsce w dwujęzycznej wersji

językowej konstytucji Polski i Uzbekistanu. Po zakończeniu spotkania prof. Akmal Saidov wydał na cześć prezesa Adama Marszałka uroczysty obiad, w którym uczestniczyli także poseł do Parlamentu Uzbekistanu **Odiljon Tojiev** i dr **Jerzy Szukalski**.

K.T.

MEDAL DLA PREZESA

W trakcie spotkania opłatkowego Mundurowego Klubu Motorowego RP jego prezydent **Andrzej Woźniak** wręczył kilkunastu osobom medale „Zasłużony dla Klubu MKM RP”. Wśród odznaczonych był również prezes **Adam Marszałek**.

Marian Filipiak, **Andrzej Woźniak**, **Józef Szydliński**, **Mirosław Grochocki**.

Marcin Troński, ks. mitrat **Mikołaj Hajduczenia**, ks. prałat **Stanisław Kardasz**, podinsp. **Małgorzata Jorka**, komendant miejski Policji insp. **Maciej Lewandowski**, prezes Zarządu Okręgowego PZM w Bydgoszczy **Jacek Wojciechowski**.

Tomasz Grędzicki, **Zbigniew Rasielowski**, **Marcin Troński**, dr **Adam Marszałek**, mjr **Jacek Kwiatkowski**.

K.G.

MARZENIA POD CHOINKĄ POLICYJNY OPŁATEK

Tradycyjnie kilka dni przed świętami Bożego Narodzenia komendant miejski Policji w Toruniu, inspektor **Maciej Lewandowski** oraz jej kapelan ksiądz prałat **Stanisław Kardasz** byli gospodarzami spotkania opłatkowego, w którym oprócz kilkudziesięciu policjantów uczestniczyli również ksiądz biskup **Andrzej Suski**, komendant wojewódzki Policji inspektor **Paweł Spychała**, prezydent Torunia **Michał Zaleski**, starosta **Mirosław Graczyk**, burmistrz Chełmży **Jerzy Czerwiński** oraz prezes **Adam Marszałek**. Stałymi uczestnikami tych spotkań są także przedstawiciele innych służb mundurowych: wojska, straży pożarnej, straży miejskiej, Służby Więziennej, Straży Granicznej.

D.K.

Fundacja Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, która od około 15 lat na terenie powiatów świdwińskiego i drawskiego działa na rzecz wyrównywania szans dzieci pochodzących z terenów wiejskich, po raz piąty zorganizowała zbiórkę świątecznych prezentów przeprowadzoną przez Komitet Rodzicielski ze Szkoły Brytyjskiej w Warszawie (Parent&Teacher Association from the British School in Warsaw). Pomysłodawcy – uczniowie, rodzice i nauczyciele z Warszawy – postawili sobie za cel spełnić marzenie o najwspanialszym prezencie dla 250 podopiecznych Fundacji FCSR.

Prezenty trafiły do dzieci z klas 0–6 Zespołu Szkół w Bierzwnicy oraz dzieci z oddziałów 0–3 Zespołu Szkół im. Ks. Ignacego Jeża w Brzeźnie. W uroczystości wzięł udział Wójt Gminy Świdwin **Kazimierz Lechocki**.
Małgorzata Ciućka, Dyrektor Biura Fundacji

TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO

W Resku odbył się turniej tenisa stołowego z okazji 51. rocznicy powstania klubu Mewa Resko. Wzięli w nim udział zawodnicy ze Szczecina, Świnoujścia, Szczecinka, Świdwina, Złocieńca, z Kołobrzegu, Gryfic, Trzebiatowa i Reska. Zawody rozegrane zostały na wysokim poziomie. Świdwinianie zdobyli medale w poszczególnych kategoriach: szkoły podstawowe – **Konrad Pyra** (III miejsce); szkoły gimnazjalne i średnie – **Damian Szczerba** (I miejsce) i **Kacper Pyra** (II miejsce); open – **Damian Szczerba** (II miejsce). Gratulujemy!

G.Sz.

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

Zbigniew Grochowski,
autor książek historycznych

Zbigniew Czajkowski,
autor wielu tekstów o historii Świdwina

Filip Balicki,
uczeń liceum w Raummie, Finlandia

JUBILEUSZ ZESPOŁU PROMOCJI TWÓRCÓW

W piątek, 18 listopada 2016 roku, Zespół ds. Promocji Twórców Pomorza, Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej świętował swoje dwudziestolecie.

Kilkudziesięciu twórców, działaczy kultury, społeczników, ludzi biznesu i polityki spotkało się w toruńskiej Galerii 44, aby podsumować dwie dekady pracy na rzecz upowszechniania dorobku lokalnych artystów. Wydarzenie było okazją do wyróżnienia pomysłodawcy, twórcy i przewodniczącego Zespołu – **Janusza Wikaryjczyka**.

Gratulacje **Januszowi Wikaryjczykowi** składają wiceburmistrz Lipna **Jolanta Zielińska** oraz dyrektor Miejskiego Centrum Kulturalnego **Arkadiusz Świński**

W czasie jubileuszu marszałek województwa kujawsko-pomorskiego **Piotr Calbecki** za pracę na rzecz promocji lokalnych artystów nagrodził: **Barbarę Kordylasińską**, **Grażynę Karkosik**, **Annę Kozłowską**, **Wiktora Sieradzkiego**, **Stanisława Głowackiego** i **Janusza**

Listy gratulacyjne w imieniu marszałka **Piotra Calbeckiego** wręczył wicedyrektor Departamentu Kultury **Czesław Ficner**

Podziękowanie za wspieranie twórców kultury złożył burmistrz Skępego **Piotr Wojciechowski**

Wikaryjczyka. Z kolei prezes Wydawnictwa Adam Marszałek profesor **Joanna Marszałek-Kawa** wyróżniła: **Aleksandrę Pilewską**, **Jolantę Renmann**, **Jolantę Skowrońską** i **Sandrę Gołębiewską**.

Imprezę uświetnił występ **Sandry Gołębiewskiej** i **Lukasza Jesionowskiego**

Spotkaniu towarzyszyła premiera filmu dokumentalnego *Piewcy historii małej ojczyzny*, który opowiada o działalności Zespołu. Duży wkład w jego powstanie wniosły panie **Aleksandra Pilewska** i **Jolanta Skowrońska**. Z roli operatora doskonale wywiązał się **Michał Lewandowski**.

Zaprezentowana została również wystawa obrazów **Stanisława Głowackiego**, a uczestnicy spotkania z przyjemnością degustowali regionalne wypieki z piekarni ciastkami A.M.B. Lipsy ze Skępego.

Sz.G.
Fot. Patryk Wawrzyński

Z AMBASADOREM BABAIEVEM O WYBORACH W UZBEKISTANIE

W Ambasadzie Republiki Uzbekistanu w Warszawie odbyło się spotkanie Jego Ekscelencji **Bakhroma Babaeva**, ambasadora tego kraju, z dr. **Adamem Marszałkiem**, prezesem Marszałek Publishing Group. Głównym tematem rozmów były przewidziane na 4 grudnia 2016 r. wybory prezydenckie w Uzbekistanie. Prezes Adam Marszałek weźmie w nich udział w charakterze obserwatora. W.B.

POLSKIE JABŁKA PODBIJAJĄ CHINY

Ofertę eksportu do Chin jabłek i soków złożył dyrektor Wydawnictwa Adam Marszałek **Iwonia Nadolskiej-Bartosia** właściciel Gospodarstwa Rolnego i Sadowniczego **Wojciech Klimkiewicz**. Soki jabłkowe, gruszkowo-jabłkowe oraz jabłkowo-buraczkowe są tłoczone z owoców i warzyw uprawianych w tym gospodarstwie. Jest ono częścią regionalnej sieci „Dziedzictwo Kulinarne Kujawy i Pomorza”. W spotkaniu uczestniczył również dyrektor Departamentu Rolnictwa i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego dr **Wiesław Czarnecki**. D.K.

SPOTKANIE Z AMBASADOREM

O możliwościach współpracy polsko-kazachsko-uzbeckiej rozmawiali w Taszkencie ambasador Kazachstanu w tym kraju **Yerik Utembayev** i prezes dr **Adam Marszałek**. J.Sz.

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

RYBAK

Zygmunta Sajewskiego
kilka wspomnień o sobie
i swoim ojcu

Tuż po wojnie.
Zygmunt Sajewski (z lewej)
z ojcem i 30-kilogramowym karpem

Ludzi pamiętających pierwsze lata po zdobyciu miasta pozostała garstka. Są skarbnicą wiedzy o jego pionierskim okresie, nie tylko dzięki pamięci swojej, ale także rodziców, w których dorosłość wpisały się wojna i czasy po niej. Biologia robi swoje, ludzie odchodzą, pamięć słabnie, obrazy się zacierają, dlatego też należy się spieszyć, aby ich losy i przeżycia stały się zapamiętaną i zapisaną historią naszego miasta. Staram się w bardzo skromny i ograniczony sposób to czynić. Bardzo ucieszyło mnie powstanie świdwińskiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Carpe diem”, które chce zachować historię miasta zapisaną w pamięci ludzi, dokumentach oraz na przed- i powojennych fotografiach. Cieszę się również z tego powodu, że to, co dotychczas o ludziach i przeszłości miasta napisałem i – mam nadzieję – będę pisał, jest i będzie umieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Oto garść wspomnień o sobie i swoim ojcu, na które namówił mego Zygmunta Sajewskiego. Świdwiniak od zawsze, aktywny emeryt: Rada Parafialna przy św. Michale, Caritas, bas w chórze Laudate Dominum, no i działkowiec z zadbaną i pięknie utrzymaną działką. Jego rodzina pochodzi z Łagowa Wielkopolskiego, gdzie ojciec Stanisław, po-

dobnie jak i dziadek, też Stanisław, byli zawodowymi rybakami na Jeziorze Łagowskim. Po wybuchu wojny ojciec zostaje wcielony do Armii „Kraków”. Walczy na południu Polski. Pod Rawą Ruską dostaje się do niewoli. Łąduje w stalagu pod Szczecinkiem. Stamtąd w listopadzie 1939 roku wysła pierwszą wiadomość do rodziny. Żyje, do listu załącza zdjęcie. Jako szeregowiec może być zmuszony do pracy. Zmienia status z jeńca wojennego na przymusowego robotnika. Wysyłają go do dużego gospodarstwa rolnego na Pomorze, do Pęczeryna. Pracuje ciężko u niezbyt przychylnie nastawionego do Polaków niemieckiego gospodarza. Dotychczasowy rybak staje się robotnikiem rolnym.

Pęczeryno, 1942 r.
Stanisław (drugi od lewej)
w ciemnym garniturze

Świdwiński przedsiębiorca Richard Plütz, właściciel restauracji „Cesarski Dwór” przy Bahnhofstrasse (dzisiejsza 3 Marca, budynek OSiR-u) i dzierżawca jezior: Bystrzyno Małe i Bystrzyno Wielkie (Nielep), Świdwinek, Bukowiec oraz Dobrzyca, którego pracowników wcielono do Wehrmachtu, a sam o połowach nie miał zielonego pojęcia, dowiedział się, że w Pęczerynie jest robotnik przymusowy – zawodowy rybak. Stanisław wraca do swojej profesji. Od 1 października 1941 roku odławia ryby, które Plütz

W łodzi na Nielepie.
Siedzi burmistrz Górski.
Po prawej stoi Stanisław Sajewski

dostarczał do sklepów oraz oferował w swojej restauracji. Można było również zjeść smażone, prosto z jeziora, popijając piwem w letnim kiosku nad Nielepem. Stał on na dużej i jedynej wówczas plaży – dzisiaj zwanej wojskową. Był tam zawsze tłum gości, szczególnie w niedziele. Ze Świdwina i okolicznych wsi przyjeżdżały bryczkami całe rodziny. Stanisław otrzymuje dokument *Arbeitsbuch für Ausländer*, niemiecką książkę pracy dla obcokrajowca. Pomimo pewnych ograniczeń spotyka się z innymi robotnikami przymusowymi. Zaprzyjaźnia się z późniejszym pierwszym powojennym burmistrzem Górskim, który pracuje jako ekspedient w sklepie. Raz w miesiącu, w niedzielę, oraz w święta kościelne uczęszcza na msze św. sprawowane w katolickiej kaplicy przy nieistniejącej już ul. Myśliwskiej nieopodal Regi. Na udział w nabożeństwach robotników przymusowych władze niemieckie zezwoliły od 1943 roku. Towarzystwo przymusowych robotników w mieście i okolicznych wsiach jest międzynarodowe: Belgowie, Francuzi Włosi i Rosjanie. Mają różny status i granice wolności. Nawiązują znajomości i przyjaźnie. Pomimo że jest robotnikiem przymusowym, za swoją pracę otrzymuje skromne wynagrodzenie, które wysła rodzinie w Łagowie. W gorszej sytuacji są Rosjanie, którzy traktowani są jako niewolnicy i za pracę nie otrzymują wynagrodzenia. Wykorzystuje to Plütz, zwalnia pana Stanisława i zatrudnia Rosjanina. 28 lipca 1944 roku ojciec ponownie łąduje w Pęczerynie, w gospodarstwie Marty Dallman. Mąż właścicielki prawdopodobnie zginął na wojnie. Po pięciu miesiącach ojciec pana Zygmunta zostaje zmuszony w trybie szybkim opuścić gospodarstwo. Nie chodziło o pracę, ale o sprawy natury bardzo delikatnej i osobistej, których ojciec nie chciał komentować. Uciekł z gospodarstwa i udało mu się załatwić zatrudnienia w firmie przewozowej Willego Bornemanna przy Rynku. Tu staje go wkroczenie Rosjan. Z wieży kościoła padają strzały. Ginie Niemiec. Z piwnicy firmy obserwuje odwet na mieście. Pożar świątyni i skuteczne gaszenie, w którym bierze również udział ostatni ewangelicki proboszcz pastor Wilhelm Lüderwald. Ponownie podpalona splanie niemal doszczętnie. Idzie z dymem Starówka, Rosjanie nie pozwalają niemieckiej straży pożarnej na akcję ratowniczą. Oszczędzono budynek hotelu Monopol, bo znajdował się w nim wojskowy lazaret. Trwa rabunek poniemieckiego mienia. Ojciec zostaje tłumaczem przy rosyjskiej komendanturze miasta. Wojennym komendantem miasta zostaje kapitan Szewa, Kozak, który już 10 marca mianuje pierwszym powojennym burmistrzem sierżanta Jana Górskiego, jeńca z kampanii wrześniowej i przymusowego robotnika. Do burmistrza kieruje jeden ze swoich pierw-

szych rozkazów pisanych odręcznie na kartce papieru, w którym czytamy: „W terminie dwóch dni oczyścić miasto z brudu i innych nieczystości i zaprowadzić pełen porządek w mieście. [...] Zaprzestać raz na zawsze bez żadnego zezwolenia eksmitować Niemców z mieszkań po to, by zająć to czy inne mieszkanie. Wymagam od Pana zwracać się w tych sprawach bezpośrednio do mnie, a pod moją nieobecność do moich pomocników”. W lipcu 1945 roku otrzymuje z Magistratu Miasta Świdwin zezwolenie na udanie się do miejscowości Kościan i „z powrotem” po rodzinę. Było to powiatowe miasteczko niedaleko Łagowa. W zezwoleniu była adnotacja: „Władze wojskowe i cywilne uprasza się o udzielenie pomocy w czasie drogi, jak bezpłatnego przejazdu kolejną”. Dokument z okrągłą pieczęcią magistratu świdwińskiego podpisał burmistrz i komendant milicji, a na pieczęcie Polska Milicja w... Schivelbeinie. Widać, że pieczętka była przewo-

Bukowiec po wojnie.
Z wiosłem Zygmunt Sajewski

Z ks. Polulakiem.
Pan Zygmunt w pierwszym rządzie
pierwszy od lewej

ryczna, „domowej produkcji”. Wcześniej podobne zezwolenie otrzymał w języku rosyjskim z wojennej komendatury miasta. Do Świdwina przyjeżdżają transportem kolejowym pod koniec lipca 1945 roku ojciec z Zygmuntem i dwie najmłodsze siostry – Józefa i Kazimiera. Młodszy brat, siostry Maria i Zofia oraz młodszy brat Wawrzyn dołączają na Boże Narodzenie tego samego roku. Rodzina jest w komplecie. Państwowy Urząd Repatriacyjny nadaje im gospodarstwo rolne przy ul. Podgórznej 5. Ojciec powraca do ulubionego zawodu. Dzierżawi jeziora, na których pracował „u Niemca”, z wyjątkiem Dobrzycy. W połowach często pomagają synowie. Jeziora są bardzo rybne. Z połowów wracają furmankami z dziesiątkami kilogramów ryb. Pan Zygmunt kontynuuje w szkole wieczorowej naukę przerwana przez okupację. Tam pewnego dnia zau-

waża siedzącą przed nim dziewczynę z pięknym jasnym warkoczem. Pociąga za warkocz, aby zobaczyć twarz. Zobaczył i do dzisiaj ogląda. Z Alfredą biorą ślub po cichu w listopadzie 1949 roku – kościelny, a później cywilny, bo straszą, że jeśli ktoś weźmie kościelny, to będzie kara. Ślubu kościelnego udziela pierwszy powojenny, żyjący do dzisiaj, świdwiński wikary ks. Adolf Lipiec. Państwo Sajewscy są już razem ponad 60 lat. Dochowali się trzech córek i dwóch synów oraz sporej gromadki wnuków (dziewięciu) i prawnuków (czterech). Zawsze podziwiam pana Zygmunta, jak na rowerze pokonuje ul. ks. Popiełuszki w drodze na działkę. Ja rezygnuję w połowie wzniesienia. Życie rozpoczyna się po setce. Tego życzę, panie Zygmuncie.

Zbigniew Czajkowski

Zbigniew Czajkowski – świdwianin, emerytowany strażak, autor wielu tekstów o przed- i powojennej historii miasta publikowanych w miejscowej prasie. Uehonorowany przez Ambasadę Izraela i Żydowski Instytut Wydawniczy dyplomem za ratowanie zabytków kultury żydowskiej oraz Medalionem Rudolfa Virchowa. Inicjator budowy lapidarium na cmentarzu poewangelickim upamiętniającego przedwojennych mieszkańców miasta.

O KONGRESIE PRZY OBIEDZIE

W znanej warszawskiej restauracji Tian House odbyło się spotkanie prezesa Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr. **Adama Marszałka** oraz towarzyszącej mu redaktor **Karoliny Targus** z chińskimi dyplomatami pracującymi w Ambasadzie Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce. Głównym tematem rozmów było omówienie harmonogramu przygotowań do IV Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, którego gościem honorowym będą Chiny.

Radca ds. kultury **Cai Lian** oraz kierownik Działu Prasowego Ambasady **Wang Ning** zadeklarowały daleko idącą pomoc w organizacji Kongresu, a w szczególności jego części kulturalnej. Wśród imprez towarzyszących, których partnerem będzie strona chińska, znajdują się m.in.: pokaz chińskich filmów, wystawa fotograficzna poświęcona idei Jedwabnego Szlaku, prezentacja tradycyjnej kuchni oraz występ artystyczny. W spotkaniu uczestniczył także **Zhang Ruoyu**. K.T.

AUTORZY Z IZRAELA CHCĄ PUBLIKOWAĆ W POLSCE

23 listopada 2016 roku siedzibę Wydawnictwa Adam Marszałek odwiedził **Elon Jarden** – prawnik i notariusz z Izraela, z zamiłowania historyk i politolog, autor wielu książek wydawanych również w Europie. Podczas rozmowy z prezesem dr. **Adamem Marszałkiem** oraz dyrektorką Wydawnictwa **Iwoną Nadolską-Bartosia** Pan Mecenaz przedstawił kilka ciekawych propozycji wydawniczych. Jedną z nich, o roboczym tytule *Jihad medialny. W obronie Izraela*, porusza aktualny problem walki politycznej prowadzonej za pomocą propagandy medialnej – jednej z form tzw. wojny hybrydowej. W spotkaniu uczestniczył również współpracownik Elona Jardena mecenaz **Krzysztof Koblański**. M.M.

JACEK BESZCZYŃSKI KOLEDUJE W „EGERZE” PROPOZYCJA KS. PROF. JANUSZA MARIĄŃSKIEGO

Kolęda od wieków łączy ludzi, szczególnie w czasie Bożego Narodzenia. Świąteczne śpiewanie to wspólna tradycja osób obchodzących Święta niezależnie od wyznawanej wiary. Czasami chęć wspólnego śpiewania kolęd stanowi dobry powód do spotkania przyjaciół. W jednej z sal restauracji „Eger” jej właściciele zorganizowali spotkanie kolędowe, w którym uczestniczyli: Halina i Adam Marszałkowie, Anna i Roman Czajowie, Jola i Andrzej Radziwiński, Mariola i Roman Owedykowie, Kazimierz Walczak, Mariusz Romanowski oraz gospodarze Olga i Przemek Szczerbicy z córką Zosią i synem Stasiem. Nad muzyczną częścią spotkania czuwał Jacek Beszczyński wspomniany przez Krzysztofa „Kwiatka” Kwiatkowskiego.

H.M.

Z propozycją opublikowania w Wydawnictwie Adam Marszałek swojej kolejnej pracy przybył do Torunia wybitny socjolog ks. prof. Janusz Mariański. W rozmowie z redaktorem prowadzącym dr. Patrykiem Wawrzyńskim omówił szczegóły procesu wydawniczego. Spotkanie zakończył uroczysty obiad w łysomickiej rezydencji, w którym uczestniczyli również prof. dr hab. Leszek Buliński z Gdańska oraz studujący w Toruniu Janek Miao z Pekinu.

D.K.

SPOTKANIE PO LATACH

ZUZANNA I MARIANNA ZAGRAŁY BABCIE

fot. Joanna Marszałek-Kawa

Duża grupa uczniów i nauczycieli Społecznej Szkoły Stowarzyszenia „Edukacja” w Toruniu zagrała w przedstawieniu jasełkowym, którego scenariusz napisał animator kultury i aktor Damian Droszcz. Zdaniem widzów bardzo dobrze w rolach babć zaprezentowały się Zuzanna i Marianna.

W scenie wigilijnego spotkania rodzinnego obok Zuzanny i Marianny wystąpiły: Tosia Gruza, Monika Trawicka oraz grający role dzieci nauczyciele: Izabela Droszcz, Iwona Lewandowska, Dariusz Jarmolowicz i niewidoczni na fotografii Aleksandra Mucha, Iwona Kurkowska oraz Tomasz Śliwiński.

A.M.

W ostatnim czasie w Toruniu przebywał znakomity polski muzyk i piosenkarz Zbigniew Wodecki. Powodem jego przyjazdu do grodu Kopernika był benefis księdza biskupa Andrzeja Suskiego. Wydarzenie to było okazją do rozmów i wspomnień z prezesem Adamem Marszałkiem, z którym muzyk jest zaprzyjaźniony od wielu lat. W przeszłości był on gwiazdą wielu toruńskich koncertów, w tym balów „Nowości”, które zazwyczaj odbywały się w restauracji „Daglezja”.

Z.E.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń, tel. 56 660 81 60, 56 664 22 35
fax: 56 648 50 70, e-mail: iwona@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina/
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78-300 Świdwin, tel. 512 325 892
Druk: Drukarnia nr 2, ul. Warszawska 54, 87-148 Łysomice, tel. 56 659 98 96

Redaguje kolegium w składzie: Elżbieta Wielgosz (redaktor naczelna), Iwona Nadolska-Bartosiak (z-ca redaktor naczelnej), Karolina Targus (redaktor prowadząca), Krzysztof Galus (redakcja techniczna), Szymon Gumienik, Paweł Jaroniak, Maciej Majewski, Joanna Marszałek-Kawa, Grzegorz Szczepański, Patryk Wawrzyński

wydawnictwo
adam
marszalek